

Op zijn sterfbed was mijn vader gedurende een korte opflakking van bewustzijn even lucide, hardvochtig en onbereikbaar als bij leven waardoor zijn laatste woorden schitterden in een glans van groter sentiment, onzegbare mysteriën en de tamelijk banale bekommernis om het vakantiehuis aan de *Côte d'Azur*. Hij stierf aan een langzame, vervelende aandoening die hem in zijn ultieme decennium gestaag reduceerde tot een verschrompelde, aandoenlijk ongevaarlijke monarch; eenzaam, zwijgzaam en finaal opgesloten in het strikte, witte protocol van een geriatrische ziekenhuisvleugel. Tijdens zijn laatste ademtocht stond ik me met vakkundig dichtgeslibde gevoelsorganen te ergeren aan de hoge facturen voor deze collectie gevlekte lakens en overvolle Pampers.

Een bevallig verpleegstertje met glansrood opgemaakte lippen en ranke als op een boogpees gespannen kuitjes boven afknappers van witte gummi klompen schoof een paarlen glimlach en het begin van een dienblad door de deurlijst maar trok zich zedig terug bij de aanblik van het zeldzame bezoek aan mijnheer van Rillaer. Vader had niets in de gaten, mompelde iets over een stukje van de zee, het zicht vanuit de tuin, het terras van *La Fenouillette* terwijl ik de verdwijning van het witte nimfje betreurde

dat met het dienblad vol pillen ook een wolk goedkoop naar snoepgoed ruikend parfum had achtergelaten te midden van deze walmen oude mannenpis en onverdunde desinfectiemiddelen. Ik wilde een dringende afspraak inroepen en de achtervolging van het ziekenhuisfeetje inzetten, toegeven aan de verleidingen van een snoepwinkel boven de morbide motieven van een vlekkerig sterfhuis maar hij deed beroep op gemeenschappelijke herinneringen die mij door een gebrek aan belangstelling en frivoler gedachtesprongen volstrekt ontgingen, ontgaan waren of misschien gewoon nooit deel hadden uitgemaakt van mijn bewustzijn dat sowieso geen boodschap meer had aan de wonderbaarlijke wederopstanding van een vaderfiguur die een leven lang had uitgeblonken in afwezigheid.

Hij riep beelden op van een kind van een jaar of zeven dat springerig stond te dansen in de tuin van villa La Fenouillette, beweerde dat ik als door een slang gebeten kreetjes uitsloeg bij het zicht op de Méditerranée en noemde mij een koddig ventje. Het adjectief bereikte mijn trommelvlies als een bevestiging van het feit dat hij nooit het vaderschap had betracht want ‘koddig’ is een potsierlijke, misselijkmakende beschrijving te gebruiken voor kwispelende keffers aan te korte leibandjes en ergerlijke vreemde snotneuzen die met hun driewielers; ter vrijwaring van de maagdelijkheid van hun bloesemende, zomers jonge moeders; aanslagen beramen op de achillespezen van mama’s belagers.

Hij hoestte.

Naar voor neigend, binnen de geurafstand van zijn naar uitdroging ruikende adem, drukte ik hoopvol op de rode knop van het fallische gevalletje dat hem boven het

hoofd was gehangen en verwachtte spoedig uit deze onkiese situatie verlost te worden door de trippelende Tinkerbel met het dienblad. Tot mijn ontgoocheling en verbazing was het niet de wuffte witte ondine die zich aandienende doch een fors manspersoon die met militair aplomb de kamer binnenstormde om dadelijk weer naar buiten te rijden met de kwijlende cavalier. Zo werd ik opgezadeld met een zomerhuis dat niet mijn droom was, niet mijn project, niet mijn vluchthol; dat een vooruitgeschoven schaduw torste vol vreemde vaderlijke ambitie, obstinatie en muffige lubriciteit.

La Fenouillette dreigde al mijn zomers op te sloppen met een charge aan verdrongen herinneringen, hatelijke klusjes, vervelende poetsbeurten en de verplichting elk jaar opnieuw dezelfde vakantierituelen - duizend kilometer in de file, tweehonderd kilogram bagage en vierentwintig uur zuchten en zweten tot het zwembad is volgelopen - heruit te vinden en, erger nog, deze bij aankomst te verdonkeremanen onder een stortvloed van slecht gespeeld enthousiasme:

‘Kijk toch eens die sering! Adem die zuivere lucht! Ruik je de zee? Wat is het hier warm!’

Ik had La Fenouillette al jaren niet meer bezocht en was zinnens zo snel mogelijk die erfenis te gelde te maken toen mijn kersverse ex - vers in de zin dat we pas onlangs waren gescheiden en kers als referentie aan haar lippen, volumineus, voluptueus, onderkoeld als Noorse kriecken - me in haar onnavolgbaar kordate stijl duidelijk maakte dat ik deze zomer, de hele twee maanden durende zomer, de zorg kreeg toegewezen over onze zoon.

‘Ga naar de Provence!’ zei ze, ‘Ga naar uw schone villa aan de Méditerranée.’

Je vous soubaite de très bonnes vacances - monsieur le docteur Van Rillaer.'

Na een zware dag in mijn tandartsenpraktijk, teruggetrokken voor de regen op het piepkleine luidruchtige terras met zicht op de vuilniszakken van de overbuurman - een Libanese pitasnijder met een alleraardigst dochtertje van zowat dertien dat reeds van onder fraai gewelfde wenkbrauwen languissante oriëntaalse vuurpijlen kon afschieten - verlangend naar rust en een goed glas wijn moest ze nu ook nog eens mijn enige sigaret van de dag vergallen met een haattelefoontje. Marthe sprak laatdunkend over La Fenouillette zodat ik als in een allergische tegenreactie overspoeld werd door charmante beelden van pijnbomen, blauwgeverfde luiken, la Méditerranée onderaan het gazon, een stuk van de zee - mijn stuk van de zee - sissende wijnranken op gloeiende kooltjes vermengd met de geur van olijfolie, verse tijm, oregano, een late golf lavendel en krekels die een aanzwellend concert geven in het oranje kleurende zonlicht. *Je vous soubaite de très bonnes vacances monsieur le docteur Van Rillaer.'*

Het was het welkom van de buurvrouw van villa La Fenouillette, madame Destouches; een vreemdsoortig maar sympathiek oud besje dat Marthe steevast mateloos op de zenuwen werkte. Tijdens de gehospitaliseerde aftakeling van mijn vader en zijn onmogelijkheid de villa verder te bezetten, bezochten we het huis welgeteld één keer *en famille*, Marthe, ik en de nog jonge John, jaren geleden - en al bij aankomst was het hommeles tussen madame Destouches en Marthe, toen het oudje als vanouds opdook van achter een struik die haar tuin van La Fenouillette scheidde.

'Die heks jaagt mij de stuipen op het lijf met haar gesluip',

zei ze; wat onzin was, want zelfs de eitjes van de kippen van madame Destouches wilde ze pas aanvaarden toen ik haar wees op het feit dat zo'n ei goed dicht is - de waarheid is dat vrouwen gifmengsters zijn en ze dat van mekaar weten.

De scheiding was mij een beetje overkomen. Zoals alles, zoals altijd wanneer een hardwerkend mens wordt overvallen door wat aan gekuip en gemanipuleer werd bekokstoofd in de kwalijk riekende achterkamertjes van andermans ambitie. Plotseling waren ik en Marthe gescheiden. De beslissing werd mij medegedeeld, gecommuniceerd, overgemaakt eigenlijk, na een middagje vrij in een veel te duur restaurant waarbij Marthe had gesproken over *huissiers*, *juges d'instruction* en de voor mij ondoorgrondelijke wetten der carrièreplanning terwijl ik als een brave domme lobbist de tafelkout had onderhouden met geëmmer over tandartsen die snoepten van reisjes, gratis flesjes of racecursussen op Francorchamps. Zij knikte beleefd hoewel ongeïnteresseerd en viel met Wellingtonachtige berekening aan op haar *arlequin au mandarin Napoléon*.

Het was een banale namiddag in een banaal etablissement waarin ik met steeds groter overtuiging naast de kwestie praatte, onder invloed van fijne keuken en oude wijn. Dat moet de stratege aan de overkant van de tafel hebben geconstateerd met zelfvoldoening en de zoete voorsmaak van een gegarandeerde overwinning. Toen door de wijn de tong lossier werd, de zeden weker en het hart weemoediger keek ze met haar grijze ogen los door mijn schedelpan, wreef vier zachte, lange vingers over mijn harige klauw, prompt getransformeerd tot een geamputeerde marmeren poot op het witte tafellaken, en

fluisterde iets over ‘*un peu de temps pour nous*’. Ik vertelde dat ik last kreeg van mijn kuiten bij het plomberen. Ze giechelde, gaf me de kus van een schoolmeisje dat uit eten ging met een oude vent en hijgde heilig, geilig: ‘*My place or yours.*’

De stad baadde in een geur van gevallen bladeren, wat me altijd zin geeft in cellosonates en een glas Oban doch Marthe legde een plaat op van de Cuban All Stars, dribbelde een paar salsapasjes en kirde mij in een zetel. Pasjagewijs achterovergevallen, knielde ze tussen mijn benen en nog voor ik de spreekwoordelijke boe of ba kon zeggen, had ze met haar roodgelakte nagels de pantalon opengeritst en mijn slappe piemel tot vigoureuze vorm gewekt. Tegen de tijd dat de Cubaanse sterren niet meer schitterden, waren ook Marthe en ik klaargekomen, de Maartje uit het vuur van de liefdesstrijd werd weer Marthe en Jackie lag terug als Jacques naar het plafond te staren.

Ik had niets zien aankomen, ik was daar niet mee bezig geweest en dus beperkte ik me tot een kuch en een knik toen ze het documentje op de salontafel legde waaruit bleek dat ik alimentatie moest betalen en zij met John in het huis in Overijse bleef wonen.

Ik denk niet dat ik me ooit zo bedrogen heb gevoeld als toen. Had ze grote woorden verwacht, tranen, fysieke agressie, een syncope? Ondanks deze mokerslag bleef ik ter been, nam de autosleutels en stapte zonder een woord naar buiten.

Kranig, snel en zonder poespas, gleeed ik, als een echte vent, recht in een piepklein huurappartementje in het centrum waar ik voornamelijk sliep, douchte en op tien minuutjes wandelafstand van de praktijk ‘s morgens nog tijd bleek te hebben voor de bakker en de krantenwinkel.

De avonden in centrum Brussel die me bij het ophalen van mijn spullen in Overijse voor de geest waren gekomen als bodemloos deprimerende poelen van eenzaamheid vulden zich spontaan met de bubbels van jazzconcerten, lange overuren en dronkenschap met oude intussen ook gescheiden vrienden van vroeger waarvan ik echter al snel ontdekte waarom die dikbuikige egotrippende losers eigenlijk beter ‘vrienden van vroeger’ waren gebleven. Ik maakte daarentegen wel voor het eerst sinds eeuwen weer vooruitgang op het woensdagavond-partijtje schaak en werkte aan een gestage, systematische aangroei van mijn collectie zeilliteratuur. Tot mijn eigen en allicht ook Marthes verbazing verwerd ik als gescheiden man niet binnen de week tot een depressief, vervuild, alcoholisch wrak maar keek op zonnige dagen monter uit naar mijn ‘weekends met de jongen’, door John puberaal getransformeerd tot de alliteratie waarin we op ‘zeldzaam zonnige zaterdagen zomaar zorgeloos zeewaarts zeilen.’

En zo stond John voor de deur om af te spreken hoe en wanneer we naar La Fenouillette zouden vertrekken. Hij was niet alleen. Op het terras schuin boven de bel had ik geen zicht op de jongen - hij had een sleutel en baande zich reeds hoorbaar een weg naar mijn verdieping. Ik keek naar het bleke meisje dat helemaal wegzonk in een pothelm en probeerde haar scooter te stallen tegen de gevel. Ze trok haar helm weg en schudde een heuplange tres zwarte lokken, zwierde haar hoofd naar voren en dan in één ruk naar achter, zoals in reclamefilmpjes voor shampoo. Mijn starende blik kruiste een brede glimlach gedomineerd door nogal dikke, vlezige lippen die haar mond lieten openstaan op een klein tuitje, alsof ze kusjes de lucht in stuurde. Het

was een mager meisje met kleine borstjes en weinig heupen, ze droeg een knalrood behaasje dat door haar witte T-shirt flashte als aardbeien in een pot *crème fraîche*. Johns hoofd, dat plotseling naast me opdook, riep naar beneden: ‘Valérie! De voordeur gewoon dichttrekken, eerste verdieping, rechtdoor de trap op.’ Woordeloos, zonder zich voor te stellen, stond ze met haar helm in haar handen naar het plafond te kijken. Bewonderde ze het stuc? Interesse voor een burgerplafond met blote engeltjes en bloemmotieven? Sprakeloos nam ik haar de helm uit de handen. Ze had heel magere, lange, skeletachtige vingers. Ze lachte, bleef *sans gêne* naar boven kijken en zei: ‘*Putti?*’. Ze had een veel diepere stem dan verwacht. Bijna rauw. Ik moest mijn blik losrukken van haar T-shirt en mijn carnivore hersenkronkels van haar minuscule tepeltjes.

‘*Ou?*’, beaamde ik ‘*Petits?*’.

John wilde Chinees bestellen.

‘Ik moet om tien uur thuis zijn’, zei ze in vlekkeloos en accentloos Nederlands.

‘Ik zal u wel naar huis voeren’, antwoordde ik snel ter verdoezeling van mijn smachten want al zeg je als ouder vaak dingen zonder bij na te denken, het is een natuurwet dat je evolueert van babysit naar taxichauffeur. John merkte op dat ze met de Vespa was en ging zonder ironie of trilling in de stem door met de melding dat Valérie zou meegaan naar de villa in Frankrijk! Aha!

Daarom was het al geregeld dat ik de Espace kreeg en Marthe de cabrio. Ik schudde het hoofd. Wat moesten de ouders van Valérie wel denken? Een meisje kan niet zomaar met een gescheiden man en een schoolvriendje de zomer doorbrengen in het zuiden van Frankrijk? Ze beseften

niet wat ze zeiden, die kinderen. Dit is het post Dutroux-tijdperk. John zei dat hij het had gevraagd. De moeder van Valérie vond het OK.

Worstelend in de klauwen van het noodlot, spartelend in de beknellende omarming van gedane zaken, liet de welbespraaktheid mij in de steek. Terwijl ook mijn geheugen me rondjes liet draaien – het wispelturig vermogen wist dat OK stond voor ‘Old Kinderhook’ maar zocht krampachtig naar de auteur van de uitdrukking, een Nederlander die president werd van Amerika - nam John een gsm uit zijn zak en gaf het ding aan mij. Er was al verbinding.

De vrouwenstem stelde zichzelf voor als Maria Pappon, moeder van Valérie. Het was een spraakwaternal die in één adem vertelde dat ze de kost moest verdienen als caissière, zes dagen in de week en dat ze geen geld had om op reis te gaan en dat haar ex nooit meer omkeek naar zijn dochter en dat het een schandaal was maar dat ze niet geloofde dat alle mannen zo waren en dat ze toch zo onder de indruk was van Jonathan en wat voor een welopgevoede jongeman hij wel was en toen Jonathan dan vertelde dat hij naar Frankrijk naar de vakantiewoning wilde gaan met Valérie was ze eerst tegen geweest maar toen bleek dat ook ‘de papa’ meeging – ‘een tandarts, dat is toch een beetje een dokter, nietwaar?’ - dan vond ze dat precies allemaal niet meer zo erg; tenslotte snakte Valérie ook wel naar een beetje vakantie want het kind, ocharme, had ook niet veel aan een klein appartementje in de stad en dat ze dan maar beter zouden kunnen gaan fietsen in de Cévennes en dat het toch fijn is als je die dingen aan uw kinderen kan meegeven terwijl zij met haar kleine alimentatie en een job

in de supermarkt, maar, ach, ja, en natuurlijk, enzovoort, en zo verder.

Weerloos, en verslagen gaf ik het toestel terug met een zucht van verveling, pompende nieren en een plots opzettende hoofdpijn, concentratiestoornissen, een mistig zicht. Met een algemene vorm van gelatenheid die een storm aan emoties en indrukken probeerde onder de knoet te houden, knikte ik en zei: ‘Martin Van Buren.’

De twee jonge mensen in mijn bescheiden woonkamer hadden dit antwoord allicht niet verwacht dus moest ik uitleggen dat de Amerikaanse president met Nederlandse origine, Martin van Buren, aan de oorsprong lag van het woord OK.

De dag van ons vertrek riep Marthe me binnen in mijn eigen oude villa in Overijse. Voor een kopje koffie. Het voelde bijzonder vreemd aan. Het is beledigend, onwerkelijk en brutaal; door je ex worden uitgenodigd in je eigen huis alsof je een wildvreemde taxichauffeur was die een klant kwam oppikken. Even bedacht ik te bedanken voor de eer en in de auto te blijven zitten. *Merci, Madame, mais le compteur tourne ! C'est gentil. On ne peut pas pendant les heures du travail.* Schaapachtig glimlachend schoof ik de achterkeuken binnen en gaf me over aan de spontane aandrang te speuren naar tekenen van andere mannen: een nieuwe doos ontbijtgranen, een flesje aftershave, een rondslingerende zijden das, een badjas met een in goud geborduurde voornaam, voetsporen.

Het gebeurde als vanzelf, draaiend en slukse blikken werpend in de living, wreef ik met een achteloze hand over het aanrecht en kleefde dat zwarte krullende haar aan mijn vinger. ‘Een schaamhaar!’ gierde het door mijn hoofd. Ik wilde ongezien het gruwelijke bewijs van vreemde vogelaars op de grond knippen maar Marthe had het in de mot.

‘Is het hier te vuil naar uw gedacht?’

Ik probeerde een glimlach hoog te houden maar werd overrompeld door beelden van haar, sinds de laserontharing een paar jaar geleden minutieus van elk haartje ontvoogde, vagina en slaagde er maar niet in weg te denken van het doembeeld dat ze zich had laten pakken in de gootsteen, in mijn gootsteen, in mijn achterkeuken. Tot overmaat van ramp zag Marthe er ook nog eens sexy uit in haar lange zwarte rok. Mijn blik schoot uit naar de schuine split die één knie bloot liet boven kleine roze slippertjes waarin haar gebruinde enkels goed uitkwamen, een spannend zwart topje met rolkraag over haar stevige borsten; ze had het haar opgestoken en liet een losgekomen lok over de rug slingeren.

‘Je ziet er goed uit Marthe.’

Ze haalde het altaar van haar schouders op en zuchtte als een vrouw die het gewoon is bedolven te worden onder de complimentjes, alsof het haar allemaal niets meer deed. In een opwelling - mijn meest macho move in jaren - greep ik haar onderarm en trok haar tegen mij aan. De klap in mijn gezicht was zo snel en zo hard dat ik er sterretjes van zag. Zonder haar stem te verheffen beet ze me toe dat ik beter kon opkrassen of ze deed me alsnog een proces aan wegens aanranding en poging tot verkrachting.

‘Bel je mij elke dag? Nathan? Beloofd? Nathan?’ riep ze naar de jongen die al in de auto zat.

‘John, heeft toch roaming in Frankrijk?’ vroeg ik naar de auto stappend met een hand wrijvend over mijn wang.

‘Nathan! Hij heet Nathan! Jonathan, desnoods, maar ik eis dat je mijn zoon bij zijn naam noemt. Hij is geen mislukte cowboy.’

Met zoveel stresshormonen en een peppil door mijn lijf gierend zou ik in één ruk doorrijden naar La Fenouillette. Het begon te schemeren toen we arriveerden bij de Middellandse Zee. De wereld nam een warm geurig bad vol zacht, diffuus zomerlicht.

De jongen liep naar binnen om de staat op te nemen van het huis. Het meisje nam de tijd om de lucht op te snuiven, rond te kijken en deed een paar rekoefeningen. Ze glimlachte. Ze was zichtbaar onder de indruk van de charme van La Fenouillette. Geen enkele romantische ziel blijft onbewogen bij een prachtige zomeravond met zicht op de Méditerranée, een bloeiende blauwewegen boven de loggia. Terwijl Valérie en John alles uitpakten, kwam ik tot rust. Het oppeppertje uitgewerkt, de duizend kilometer gereden, condenseerden mijn verlangens zich tot een zomerse, mediterrane doch frugale versie van *luxe, calme et volupté*.